

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáca-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELOS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . 6 frt — kr.
Félévre . . 3 » — »
Negyedévre . 1 » 50 »
Egy hónapra — » 60 »
Helyben házhoz hordva:
Egész évre . 8 frt — kr.
Félévre . . 4 » — »

Negyedévre . 2 frt — kr.
Egy hónapra — » 80 »
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 10 frt — kr.
Félévre . . 5 » — »
Negyedévre . 2 » 50 »
Egy hónapra 1 » — »
Egyes szám ára 4 kr.

Biztató jelek.

Magyarország politikai láthatárán megnyugtató, sőt biztató jelenségek merülnek föl.

Köztudomású tény, s legföljebb az elfogult fanatizmus igyekszik letagadni, hogy a jelenleg fennálló liberális uralomnak, kezdettől fogva mostanig, sohasem voltak határozott és szilárd alapelvei.

De mindenkor megvolt a magához méltó esze. S folytonosan nagy szerencséje is volt.

De mióta az ország és a nemzet minden vitális érdekeinek cinikus elhanyagolásával, kizárólag csak is egyházpolitikában dolgozik, rohamosan fogy az esze is, meg a szerencséje is. Korábbi fegyverei, melyeket egy ideig nagy hatással használt, lassanként eltompultak, s ez idő szerint a legkétségbeesettebb fogásokkal tengeti életét és hatalmát.

Igazán a legutolsó állomásra kellett már jutnia, hogy minden újabb hadi terve a pusztá erőszakoskodásra van alapítva, s minden jelszavai s összes érvei csak is abból állanak, hogy az ellenzékét általában, különösen pedig a főrendi ellenzékét, s főleg a katolikus klerust a legválogatottabb gyanúsításokkal és rágalomokkal elhalmozza.

Tessék a liberális sajtónak újabb időkben világgá röpitett szellemi termékeibe, s különösen a félhivatalos közleményekbe, akár csak egy futó tekintetet vetni, mindenki konstatálhatja, hogy ezekben az ellenfélre szórt gyalázkodások szinte hemzsegnek.

A ki ezen a módon küzd, már az csakugyan igen gyöngé lábbon állhat. S már annak, magyarán mondva, legalább is kezd elmenni az esze.

Együttal azonban a liberális uralomnak, a megszokott szerencse is kezd hátat fordítani. Sok, súlyos baja akad. A legújabb és legnagyobb malőr: a Hentzi-szobor elleni váratlan merénylet.

Semmi okunk sem lehet arra, hogy ama szobor mellett föllelkesüljünk. Hanem

azért az ellene elkövetett csinyt határozottan elítéljük. S az egész esetnek igen érdekes tanulságai vannak.

Igaz ugyan, hogy az erre illetékes közhatóságoknak nyilvánvaló kötelességében áll, hogy a valódi tettet kipuhatolják, s a megérdemelt büntetésben részesítsék.

De a buzgalomnak, mondhatnók tulbuzgalomnak az a kirívó, lázas mértéke, melylyel az illetők eljárnak, a közvéleményben már is azon gyanút keltette, hogy a láz a Bécsben előfordulható kegyvesztés félelméből származhatott.

S a közvélemény fejesővélva kérdezheti: valljon a liberális uralomban, s ennek temperamentumában, csak ennyi a nemzeti érték?

Hozzájárul a liberális uralom feltartóztatatlan fátumához egy másik, hasonlóképen igen nagy és kompromittáló malőr, tudniillik az, hogy bár fennmaradt hatalmának teljes súlyát használja is fel, még sem bírja meghódítani a nyitrai mandátumot. S ennek az ügynek is jellemző tanulságai vannak.

Az első roham olyan drasztikus volt, hogy a kívánt eredménynek be kellett következnie. — Hanem azután egy már nálunk egészen szokatlan fordulat és visszahatás történt. S a fényesnek hirdett győzelem, a legcsufabb fiaskóvá vált.

Bezzeg, míg az országgyűlésen a parlamentáris vizsgáló bizottság eszméje kísértett addig a liberális uralom összehuzta magát, s mindenki emlékezhetik, hogy amilyen szép és okos dolgokat ígért a jövőre.

De nihelyt azt a kísérletet valahogyan elfeszegetni, s az első esetet nagy ügyel-bajjal elintézni sikerült megint kiadott az újabb rohamra a régi jelszó: csak azért is!

A dacz rendszerint rossz tanácsadó. S a második manőver már is hasonlítani kezd az elsőhöz!

S a közvélemény újra fejesővélva kérdezheti: hát a liberális uralomban, s en-

nek temperamentumában, csak ennyi az erkölcsi érzék?! — —

Ime a fentálló liberális uralomnak, mindjárt egyszerre kétfelől is szétnyílt az — **álarcza!** —

S a közvélemény megpillanthatta az alatta rejlő — **torzképet!** — —

A tapolezai választás.

Legújabbban a tapolezai választás körül olyan különös dolgok mutatkoznak, hogy ez a választás bizonyos tekintetben a famózus nyitárainál is érdekesebb.

Jelenleg a »Hazánk« szerint a következőket közölhetjük:

A tapolezai választással ismét megnyílt a magyar politikai élet Pandora szelenczéje, a melyet szorgalmasan bontogatott a kormány minden időközi választásnál Felső-Eőrtől Nyitraig. A helyzet most változott. A politikai hamis játék, a melylyel keresztül erőszakolták az eddigi időközi választásokat, most van leplezve, mert a játszma megváltozott. Az igazi ellenzék, a melyet eddig zsákmányoltak flibustierik, ebben a választásban nem szerepel, hanem a préda fölött viaskodik a kormányt s a szövetséges Eötvös-Justh-párt. Most egymás ellen használják fel a szövetségesek a mesterfogásokat, a melylyel eddig az ellenzékét győzték le s nagyon sok jel mutat már arra, hogy ebben az életre-halálra menő küzdelemben le lesz leplezve a magas elvi és erkölcsi álláspont, a melyből az egyházpolitikai koalíció az ellenzékét gyanúsította, tőle idegen velleitásokkal kompromittálni akarta.

A helyzet az, hogy Tapolezán az egyházpolitikai radikalizmus matadorai vesznek igénybe eszközöket, a melyek ellen ez a koalíció kiáltott vést és tüzet. A budapesti katolikus körtől még eddig meg nem állapított módon Tapolezára került nyomtatványokkal Vörös László államtitkárt ajánlják, mint hitbuzgó katolikus vezérférfiut. Ha a budapesti vagy egyéb katolikus kör nyomtatványai szerepeltek volna gróf Zichy János, avagy más ellenzéki jelölt mellett, mily bőséges anyagát adta volna ez a kormánypárti sajtónak a támadásra és gyanúsításra. Kossuth Ferencz mellett lemegy a kerületbe elvtársi kötelességből Hévizy János, a ki képviselő és mellette pap. Kérdjük vajjon nem követelte volna-e az Eötvös-Justh-párt ennek a papnak az eltolonczolását, ha a jelölt nem Kossuth Ferencz, hanem más ellenzéki árnyalat zászlója alatt küzdő jelölt. Ott van a kerületben Meszlényi Lajos, ma jó segítség az Eötvös-Just-pártnak, tegnap ellenség, a kit lehetetlenné kell tenni. Pedig Meszlényi elveit nem változtatta, éppoly ellenzéki az egyházpolitikának, és embere a függetlenségi programnak, mikor őt és vele a párt felét kiátkozta a Justh-frakciót. És végül a kormánypárt antiszemita allureökkel felidézi a tiszaez-

lári pert, kedveskedvén Eötvös Károlynak a saktervédelem remiszenczenciával, a mire 15 zsidó ügyvéd időt és költséget nem kímélve robot Tapolezára, hogy megfenyítse a szónokot, kit most nem gr. Csáky Pallavicinnak, hanem Besenyey Ferencnek fognak annak idejében polgári anyakönyvezni.

Ez az egyházpolitika Tapolezán a szövetségesek között. Ugyanígy undorító (bocsánat a kifejezésért) kezdünk kormánypartit lexikont használni a gazdasági politika. A telekkönyvi pénzügyi tisztviselők ki vannak rendelve, hogy az adóleírás és a szavazás között hozzanak létre egyetértést. Tass Antal állami vinczellérigazgató a füredi járásban az ingyenszőlőveszszőt köti össze a kormánypartit szavazatokkal, Virius Vincze jegyző a szomszéd kerület választója negyvenhétezer darab szőlőveszszőt oszt ki gyakorlati módon bizonyítva, hogy mire való a kormány politikájában az egy millió négyszázezer forinttal felállítandó szőlőtelep. Engelbrecht szőlőszeti felügyelő pedig plein ponovirral konvertálja kormánypartit szavazattá azt, a mit az állam szőlőveszszőben a létesítendő millió telepből adhat. Köszönettel tartozunk a kormánynak azért, hogy ilyen hamar, a megtelemelés előtt leleplezi a szőlőtelep igazi célját. Mert mi ennek a háta mögött ilyen célokat nem tettünk fel.

Ime ez a tapolezai választás eddigi képe. A politikai játszmánál összekerültek azok, akik a választásoknál eddig a szerencsét egymás javára korrigálták. Ma leleplezik egymást. Tiszán áll az ország előtt a választás, a hol az egyházpolitikai pártok állanak egymással szemben. Ez már veszedelem, mert a Pandora szelezczejének mythosza nehezedik ebből a választásból Magyarországra. Akárki jut be a képviselőházba a tapolezai mandátummal, teljes ismeréssel adozunk neki, mert ez a választás megmutatja, hogy Magyarországon a hamisítás annyira ment, hogy ma már azok küzdenek egymás ellen a becsületes politikában nem akceptálható eszközökkel, a kik politikájukat az országra rá akartak erőszakolni, mint a modern haladás szükségét. Hát ez nem haladás.

A nyitrai választás.

Végre valahára április hó 21-ére kitűzték a választás napját. Jelenleg az újabb »műveletek« programjába készakarva vették fel azt a pontot, hogy a választás csak hosszabb idő múlva történhessék meg, milyen okból, az nagyon is világos.

Különböben a legutóbbi tudósítások azt mondják, hogy a liberális korteskedés és izgatás már is nagy számu csendőrség fedezete alatt minden tekintetben zavartalanul foly.

De azért eddig a néppárt hívei közül fogtak el vagy 40—50 egyént, állítólagos rakoncátlanokdás végett.

Nem tesz semmit, marad még ott azon a félen elég!

Enyhítés a 25. §-on.

A »Magyar Értesítő« című könyvatos bécsi jelentése szerint Krieghammer Ede lovassági tábornok, közös hadügyminiszter Fejérváry Géza báró magyar és Welscherheim gróf osztrák honvédelmi miniszterekkel egyetértőleg az egyéves önkéntesek második szolgálati évére vonatkozó új rendeletet állapított meg. E rendelet szerint a csapatparancsnokságok utasítatnak, hogy azokat az egyéves önkénteseket, a kiket az első szolgálati év letelte után a tiszti rangra nem képesítettek, a kik azonban a szolgálati esztendő alatt szorgalmasak, jó magaviseletűek voltak és jó akaratot tanúsítottak, hogy a követelményeknek lehetőleg megfeleljenek, de akár szellemi képességük hiánya, akár pedig fizikai természetű bajok következtében arra képesek nem voltak, szabadságadják és a tartalékba szabadságolási viszonyban való áthelyezésüket megengedjék.

Lapszemle.

Budapest, 1895. április 9.

A Magyar Állam Vörös László államtitkár leplezi le, ki katolikus létére és dacára annak, hogy a budapesti kath. kör választmányi tagja, tabolezai program beszédében a következőket mondotta:

»Mint vallásomhoz és egyházamhoz törhetlenül ragaszkodó buzgó római katolikus azon meggyőződésben vagyok, hogy az egyházpolitikai törvényeknek szerves összefüggésében való tapintatos végrehajtása csakhamar el fogja osztalni az egyházpolitikai kérdések körül ma még sajnosan fennforgó ellentéteket és félreértéseket.«

Az Isten mentsen meg teszi hozzá, az ilyenféle katolikusoktól, mert a rossz katolikusok ellen majd csak megvédjük egyházunkat és jogainkat.

A Hazánk a Vörös László államtitkár tapolezai programbeszédének azon pontját czáfogatja, mintha a szabadságnak biztosítékát a képviselőház és a felelős miniszterium képezné, ezzel szemben kimutatja, hogy nem ezekben, hanem a politikai erkölcsösségben rejlik a valódi szabadság, miért is a tévutra vezetett közvéleményt kell felvilágosítani.

A Nemzeti Ujság a tapolezai kerületben holnap lefolyó választás korrupcióját ostromozza s aggódva kérde, hogy mi lesz ebből az országból, ha ezen lelkiismeretlen üzelmek még soká tartanak, mert hisz akkor tönkre kell mennie minden erénynek és erkölcsnek.

A Magyar Hírlap az állam lényegét, létokát, kötelességeit fejtegeti s ennek kapcsán kimutatni törekszik azt, hogy az olyan állam, melyben a polgárok mindent, csak a kormánytól várnak, nem boldogulhat; ez pedig a mai helyzetre nagyon ráillik, hol minden új intézmény az államtól kér segílyt s minden régít az államnak kell államosítania.

A Pesti Napló a parlamenti szünet beálltával azt óhajtja, hogy bárha beállana a nyugalom a politikai életben is eljönne újra az az idő, mikor az eszmék kultusza virágozott és az ideálban való hit képesek alkották meg a pártokat, mert csak így lenne a parlament a nemzetnek valódi képviselője.

Az Egyetértés a társadalmat közönnyel vádolja a kulturális mozgalmakkal szemben s ezt azon túlzott politizáló hajlamra vezeti vissza, mely az újabb időben nálunk kifejelett s a közélet összes érdeklődését okkupálta.

A Pesti Hírlap »A konverzálo szabadelvűség« cím alatt példákat hoz fel Németország, Belgium és Ausztria politikai történetéből arra nézve, hogy ha a »klerikalizmus« uralomra jut, az az államéletre rendkívül megbénítólag hat s folytonos viszályokat idéz elő. Azért tehát azon országokban, hol a szabadelvű elemek hiányoznak, államköltéségen kellene kiképezni szabadelvűeket, kik egyedül képesek az államot boldogítani és nagygyá tenni.

A Budapesti Hírlap »Politikai alakoskodás« cím alatt kimutatja, hogy milyen hallatlan képmutatással és erkölcstelenséggel vezet a kormány a választásokat. Felhossa a tapolezai kerületben most folyó izgatásokat, s arczpíró hazug-rágalmakat a néppárt ellen s azt kérde Bánffyótól, hogy olyan ostobának tartja a nemzetet, hogy még ezt is képes lesz eltűrni hallgatagon.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Éjjeli zene.

— A »Tiszántul« eredeti tárczája. —

Írta: Kincs István.

Ártatlanul üldözöttnek mindig voltak és lesznek a földön. En is ismertem egyet. Ugy hívták, hogy Tóvölgyi Bertalan.

Ott ült a táncestély alatt a mellékszobában. Javában folyt a játék. Bertalan csak a Kibicz szerepére vállalkozott: gychenna mód szoritotta az öklét, mikor az ő védeneze guszaltta a kártyát.

Ennyiből állott az ő mulatsága.

Pedig hát fiatal ember volt. El nem lehetett disputálni tőle. Szemei ábrándozók s ha ezek nem is, de hegyesre fent szénbajusza olyan garral állott, hogy keresztüljárta volna az asszonyok szívét, csak kicsit is erőltette volna.

De hát azok épenséggel nem kellettnek neki. Különcz volt a szó legszorosabb értelmében.

S engem ez az ember nagyon érdekelt.

A minap együtt voltunk egy társaságban s magam se tudom hogyan? hogy sem? énekre gyujtottunk. Tóvölgyi is hozzászólt. Olyan nagy szerüen fujta, hogy először én, utána valamennyien elhallgattunk. Élvezni akartuk ez ember művészetét, Mert művész volt, igazi művész a dalban. Azokat a szomorú nótákat olyan bánatosan, olyan fájón tudta énekelni, mintha csak annak a sok csalódásnak minden tövise a tu-

lajdon szívébe hatott volna s a sors talán máig ott felejtette volna.

Az estélyt is fűszerezhetné egy-két szóval. Ez a gondolat villant meg agyamban. Megvillant s nyomban fel is kértem.

Nem mondott ellent. Azt válaszolta: szívesen.

Vacsora után voltunk; a társalgás pillanatra megrekedt. Tóvölgyire tekintett minden szem s ő nem is sokat biztatatta magát. Szópen rá is gyujtott egyre az ő szomorú nótái közül.

Szem és fül voltunk valamennyien.

A cigányok hallva a szót, szépen besontak; glédába állottak az öreg bőgőssel együtt s azután egyszer csak halkán belevágtak a dal közepén.

Kisérni akarták.

Tóvölgyi az első hegedűhangra elhalványodott, a hang torkán rekedt s a dalt a legszebb részénél hagyta abba. Kérdeztük, miért teszi; annyit válaszolt mindössze:

— Ki nem állhatom a cigányokat.

Összenézünk. Különcz ember? sugta a leg-több. Meg kell tenni a kedvét — mondta rá a többi. A cigány elhallgatott s Tóvölgyi a dalt befejezte, de másodikba a világért sem kezdett volna. Nem erőltették. Hadd legyen meg a kedve vagy ha úgy tetszik a szeszélye. Különczezel nem lehet különben boldogulni.

De hátha ennek a különczödsük is megvan a maga alapja? Sok különczöt ismertem s köztük nem egy olyant, kinek a multja nem kevesebb egy darab a legszomorubb tragédiából.

Ez a gondolat kíváncsivá tette. Megfogadtam, az első alkalommal föllebbentem a fátyolt.

Az estély után egy hétre összekerültem vele. Szépen elkvaterkázunk a kaszinóban. Azután sétált proponáltam neki s ő elfogadta.

A séta alkalmával beszélünk a világon mindenről. Amerikáról, gypjunyírásról, szagos ibolyáról. S egyszer odavettem a kérdést:

— Mondja csak, barátom, miért is haragszik annyira a cigányokra?

Rám meresztette mind a két szemét. Meglepte a kérdés. Láttam, hogy küzdött: nem talált hirtelenében feleletet.

— Haragszom, mert haragszom. Ki nem állhattam őket.

— No de valami okának csak kell lennie. Megint rám nézett. Utána meg mintha hirtelen elhatározás érelődött volna meg agyában. Kezét nyujtá nekem s azt mondta:

— Am legyen, önnek kitárom a szívemet. Talán megkönnyebbül. Ószinte leszek.

Azt mondtam, megtiszteltetésnek veszem a bizalmat.

S ő elkezdte:

— Volt idő s talán nem is oly régen még, habár nekem egész örökkévalóság — mikor még én tettem föl valakinek a kérdést, hogy lehet a cigányra haragudni? Feleletet nem kaptam. Azaz, hogyha az illető nem is felelt, válaszolt tulajdon balsorsom.

Hej! hiszen nekem sem volt mindig ilyen emberevő formám. Volt idő, hogy az én ereimben is vér pezsgett, hogy nem ijedt meg, nem fázott tőlem, a ki közelembé férközött. Ha tudja, mennyire gyűlölöm az asszonyokat, úgy talán

A Magyarország »A 25-ik §. és a kormány« czim alatt ismerteti a 25. §-on tett módosítást, mely szerint a jó magaviseletet tanúsító második szolgálati évre kötelezett önkéntes a második évben szabadságoltassék. — De azt kérdi, hogy majd ki fogja ellenőrizni azt, hogy melyik ifjunak adták meg ezt a kedvezményt s nagyon fél attól, hogy a tisztikar valószínűleg subjective fog itélni a legtöbb esetben s így illusoriussá teszi majd ezt a módosítást.

A Nemzet. »Észtelen chauvinizmus« czim alatt bombasztikus hangu cikkében az agrariusokat, a néppártot, nemzeti pártot, egyszóval mindazokat ostromozza, kik elég vakmerőek a kormány ellen küzdeni s saját elveiknek tért hódítani.

Nagyvárad város közügyei.

Értesítés.

Nagyvárad-város törvényhatósági bizottságának 1895. évi április hó 11-én esetleg következő napjain mindenkor d. u. 3 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében a következő ügyek fognak tárgyalatni:

1. Polgármesteri havi jelentés.
2. A belügyminiszter ur leirata a »Sátrádféle« ház és telek megvételére vonatkozó határozat jóváhagyása tárgyában.
3. Ugyanannak leirata özv. Szabó Sándorné köztér átengedési ügyében hozott határozat jóváhagyása tárgyában.
4. A tanács javaslata a fogadó, vendéglő, kávéház és kávémérési ipar üzletekről, továbbá az italmérési üzletekről alkotott szabályrendelet tervzet elfogadása tárgyában.
5. Ugyanannak előterjesztése a községi iskolák fentartása s fejlesztésére szükséges 30.000 forint állami segély kérelmezése iránt.
6. Ugyanannak előterjesztése a »Rhédey« kert kibővítéséhez szükséges terület átbocsátása iránt.
7. Ugyanannak előterjesztése a »Sas« szálloda épületben levő, eddig a »László«-malom által bérelt bolt helyiségre nézve megtartott árverés eredményéről.
8. U. annak előterjesztése Farkas József és Magyar Klára köztér átengedési ügyében.
9. U. az Müller Salamonnal a »Széchenyi« téren építendő »Kioszokra« kötött szerződést be-terjeszti.
10. A nyugdíj-bizottság előterjesztése, Misuray Agoston volt vámfelügyelőt megillető nyugdíj folyóvátétele iránt.

fogalmat szerezhethet magának arról, hogy tudtam egykor szeretni is.

A bekezdés elég bizarr. Csupa fül voltam. És ő folytatá:

— No hát én szerettem. Szerettem egy ideális fiatal szív egész hevével. A sors akadályokat gördített közénk — Margit olyan körben nevelkedett, melynek ajtai egy hivatalnok számára csak nagy ritkán nyílnak meg. Csakhogy a pataknak emelhetnek gátat, de az árvíz átrobog rajta. És én is összetörtem az akadályokat.

Félig már ezélnál voltam.

Országvilág tudja, igazi szerelem kötekedés nélkül olyan mint a virág harmat nélkül. A vizesebb, akarom mondani a könnyek adják meg a természet reggeli zománczát. Nos hát kötekedtünk közbe mi is. Margitnak daczos kis fejecskéje volt; keménynek elég kemény volt az enyim is. No meg a mellett egy-egy ilyen kis daczoskodás után olyan édes volt a kibékülés.

Jól emlékszem, épen egy táncvizigalom fölött tartottunk haditanácsot. Margit mellette, én ellene filippikáztam. S vége meg az lett, hogy egyikünk minden szerelmes pillantásunk daczára is durzásabb arcot vágott mint a másik.

Azt mondtam, ha már anélkül a vigalom nélkül el nem lehet, akkor már csak azért is otthon maradok. Ő meg azzal válaszolt, hogy már most csak azért is elmegy.

Hiába volt minden jó szándékom. Meg kellett szegnem a szavamat. Nem tudtam a lelkemre venni, hogy elmaradjak onnan, hol Margit megjelenik. Hanem azt mégis megfogadtam,

11. U. annak előterjesztése, Dobozi Jánost megillető végkielégítési összeg kiutalása iránt.

12. A tisztí főorvos Erdélyi Ignáczné és Varga Lajosné szülésznői oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.

13. Balogh Döme törvényhatósági bizottsági tag indítványa a vízfogyasztási díjak fizetési kötelezettségének a bérlőkkel szemben feltétlen alkalmazást illetőleg.

14. Szánthó Lajos közgyám szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

Miről midőn a törvényhatósági bizottság t. tagjait értesíteni szerencsém van, egyszersmind tudatom, hogy a közgyűlést megelőző napon a városház tanácstermében kitéve lesznek, s bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1895 április hó 9-én.

Komlóssy József,
aljegyző.

Karcolatok.

Hol van Sass Ede?

A Széles Adorján kezd Nagyváradon összehozni, mert egy sokkal érdekesebb kérdés foglalkoztatja a nagy közönséget.

Hol van Sas Ede? kérdezik pár hét óta a nagyvárad asztaltársaságok tagjai; a hivatalok és nem hivatalok vezéregyéniségei, akiknek a folyton kutató, folyton szenzációt kereső kis ember ugyszólván hiányzik.

Ugy beszélnek, hogy a »Nagyvárad« szerkesztője nem győzte eleinte a telefonkagylókat felvenni, meg letenni és csak ugy tudott szabadulni zavarából, hogy az egyik; ötleteiről nevezetes munkatárs egy jó tanácsot adott a kiadónak, nevezetesen azt, hogy egy fonográfba több megfelelő kérdést és feleletet beszéltesse be Budapesten Sas által és ha valaki kérdező és nem akarja elhinni, hogy ő Nagyváradon szerkeszti a Nagyváradot, oda állítják a fonográfot a telefonhoz és megnyitják a kérdést vagy választ a szükséghez képest a közönség megnyugtatására. A fonográf meg is érkezett volna és egy igen fontos — Sas Ede eszméje — beszédet is reprodukál: »Nem érek rá beszélni, mert a »Szigligeti-társaság« megint pályázatot akar kiírni és a pályaművet csinálom. Alásszolgálja!«

Ez a fogás igen kitűnőnek bizonyult, mert egészen tegnapig mindenki azt hitte, hogy Sas Ede Nagyváradon szerkeszti a »Nagyvárad«-ot,

azonban a »Magyar Hírlap« tegnap érkezett számában elárulta a titkot, hogy Sas Ede tulajdonképen Budapesten szerkeszti a »Fővárosi Lapok«-at és szombaton le is tette az examentet.

A nevezett lap ugyanis leírja, hogy az »Orient«-ben a »Pósa-asztaltársaság« mint rendesen kedélyes vizsgálatot tartott. Sas Edének föl vagy föl nem vételéről volt szó.

Az érdekes tréfaságot következőkben reprodukáljuk az említett forrás után.

Pósa Lajos ünnepélyes komorsággal nyitotta meg az ülést, a jegyzői tisztséggel Herczeg Ferenczet bizván meg. Miután konstataáltak, hogy az asztaltársaság tagjai a rendesen nagyobb számban jelentek meg, Pósa Lajos föladda az első kérdést:

— Mondja meg rigorozáns ur, csak mit nemzenek a sasok?

(Közbekialtások: Ne nevezze a rigorozáns urnak!)

Sas Ede: Csak sast nemzenek a sasok.

Az asztaltársaság (karban): Nagyon jó nagyon jó!

Pósa Lajos: Miért?

Sas Ede: Mert nem szül gyáva nyulat Nubia párdueza.

Az asztaltársaság (m. f.): Nagyon jó, nagyon jó!

Pósa Lajos: Hogyan vélekedik jelölt az ábrándozásról?

Jelölt: Ábrándozás az élet megrontója, mely kancsalul festett egekbe néz.

Az asztaltársaság (m. f.): Nagyon jó, nagyon jó!

Pósa Lajos: Mi néz kancsalul?

Jelölt (rövid habozás után): Mely.

Az asztaltársaság (kitörő lelkesedéssel): Bravó!

Pósa Lajos: Minő feltétel alatt volna hajlandó jelölt hat ökröt hajtani?

Jelölt (habozás nélkül): Ha rózsám eljönne az ekét tartani.

Miután a jelölt minden kérdésre kifogástalanul megfelelt, következett a szavazás. Kérdés: fölvétesék-e a jelölt?

Kassai Vidor: Igen.

Heltai Jenő: Nem.

(Általános megdöbbenés. — A jelölt szédülni kezd.)

Bródy Ernő: Igen.

Herczeg Ferencz: Nem.

(Ujabb megdöbbenés. A jelölt a homlokát törölgeti.)

Végeredményképpen a jelölt hét igent és hat nem-et kapott. Ekkor Pósa Lajos, mint elnök és két szavazattal bíró egyén mindenekelőtt nem-el szavazott, hogy a szavazatok egyformák legyenek, azután a még rendelkezésére álló szavazattal az igen mellett döntött. Sas Edét tehát egy szótöbbséggel és

Nem feleltem rá semmit. Hanem azért állni akartam szavamnak.

Ő ismét Margit körül kezdett settenkedni, én meg azt a bolondot cselekedtem meg, hogy udvarolni kezdtem egy csinos szökének. Ugy ütöttem a vasat, mintha csak életemet tettem volna rá, hogy szívével még ma meg is hódítom. Margit közbe-közbe rám vetette sötét szeméit. Magam se tudom, mi minden rejlett abban a tekintetben. De hogy nyugtalanság és szemrehányás beszélt belőle, az olyan igaz, minthogy verékedés nélkül nem esik meg jóra való magyará bucsu.

Megkeményítettem a szívemet. Tettem, mintha észre se venném. A templomtorony se nézhetne közönyösebben maga elé, a miként hogy én azt megeselekedtem. — Folytattam kezdett munkámat. Udvaroltam körömszakadtáig.

Margit szeméi végül villámokat szórtak. A leges-legvégén meg fölbígygyszette az ajkát. S ez olyan jól állott az istenadtának, hogy csokolni való teremtsnek mondta volna még a halálos ellensége is.

Egyszer csak azt vettem észre, hogy az én jövődöbeli mátkám nincsen a teremben. — Hasztalan kerestem mindenütt, anyjával együtt jóformán hazapárolgott. — Danót se láttam semerre.

Boszankodtam Mert hát szó, a mi szó, mégis csak sok volt a mit végbevittem. Ha pedig már boszankodom, akkor csak a pohár szokta meghozni a jókedvemet. Kezdtém annak okáért barátságot kötni velük. Még a szökémet is elefejtettem mellettük.

hogy adom a sértettet: elhanyagolom, a mint csak lehet.

Behuztam magamat a kártyaszobába. Csak közbe kukkantottam ki s váltottam Margittal néhány szót. S azok is olyanok voltak, hogy mind a ketten fölbígygyszettünk az ajkunkat utána.

Margit csak azért is mutatta, hogy jól mulat. Teleszki Danó, a mérnök sürgött-forgott körülötte. Rettenetes különös ember volt. Egyszer minden fiatalsága daczára adta az öreget, másszor egy cigánybandával Orsováig lehetett volna kergetni, pedig ha eszébe jutott, egy rakta a esárdást, mint a parancsolat. Különösen szerette az éjszakai nyugodalmat.

— Hej! Bertalan — szólított meg, hogy az est folyamán egyszer mellém férközött, tartok tőle, ma még megharagittak.

— Akkor még egyszer kell születned, szegény gyerek — volt a válaszom.

Ez az ember azt hitte, féltékeny leszek miatta. Csak azért is folytatom kezdett szerepemet.

— No de őszintén beszélék — folytatá Danó — hidd meg, irigylem a szerencsédet. Ha nem volna már félig-meddig jegyessed, hát izé — — — — — vagy mindjárt kalandot mondok.

— Bánom is én, bármit mondasz. De ha akarod, én is őszintén beszélék. Ha ugy tetszik, hát kettőt teszek egy ellen, ma még én dühösítlek meg.

Danó rázni kezdte a fejét. Azt mondta vele, hogy inkább elhiszi, miszerint egy krajezar adósága sincs, mintsem én szavamat tartsam.

lelkes éljenzéssel megválasztottak az asztaltársaság tagjának. A felavatást és a vele járó áldomást szerdára halasztották.

Ugy beszélnek, hogy Sas Ede nagyváradi munkatársai is, felbuzdulva e fényes sikeren, készülnek felmenni, hogy letehessek az examentet.

NAPTÁR.

— Április 10. —

Szerda, Róm. kath. Ezekiel próféta. Prot. Ezekiel. Gör. kel. márcz. 29. Márk pk. Izrael Nisan 16. Pessach. 2 nap.

Nap két 5 óra 9 p., nyug. 6 óra 23 perc. Hold kelt 6 óra 4 p., nyug. 5 óra 6 p.

Április 11. Városi közgyűlés.

15. A kereskedelmi kóroda egyet közgyűlése.

15. A nagyváradi építőiparosok tarsulatának közgyűlése d. e. 10 órakor az ipartestület helyiségében.

16. Zárhatáridő a László malom új részvényeinek jegyzésére.

21. A Bihar megyei Nemzeti Casinó közgyűlése d. u. 4 órakor.

28. A nagyváradi szőlőbirtokosok közgyűlése.

Jun. 4. Középiskolai tanulók kerületi tornaversenye Nagyváradon.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piac,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadhatók.

* **Nagyheti szertartások.** Lapunk vasár napi számában közöltük a nagyheti ájtatosságok sorrendjét a két székesegyházban és a három r. kath. plebánia templomban. Pótlólag közöljük a feltámadási sorrendet a szerzetesrendek helybeli templomaiban. A premontreiek templomában lesz délután 3 órakor, az irgalmasoknál 4 órakor és a kapuczinusoknál 6 órakor. Együttal kiegészítjük e sorrendet azzal, a mi a vasárnapi számunkból kimaradván, félreértést okozott, hogy a várad-olaszi plebánia templomban nagypénteken délelőtt is lesz prédikáció, melyet Dencs János esperes-plebános fog tartani.

* **Királyunk a tengerparton.** Arról értesülünk, hogy ő felsége a király május hó 8-án Pólába érkezik és ott négy napig fog időzni. A haditengerészet részéről már most nagy előkészületeket tesznek a felség impozáns fogadtatására.

* **Ezer forint a tornaversenyre.** A városunkban megtartandó tornaverseny anyagi támogatására Sal Ferenc kir. tanácsos, polgármester 1000 frtot a kér a törvényhatósági bizottságtól az ezen évi költségvetés »előre nem látott kiadások« rovata terhére. Hisszük, hogy a város áldozatkész közönsége ezen anyagi hozzájárulást a célra való tekintetből szó nélkül megszavazza a csütörtöki közgyűlésén.

* **Agliardi nunczius a primásnál.** Agliardi érsek bécsi nunczius husvéthétfőjén érkezik Esztergomba, s valószínűleg 2—3 napig lesz a primás vendége. Lakosztályát már berendezték a primási palotában. A vasutnál a főispán, a polgármester és a kanonokok fogadják a nuncziust, A primás valószínűleg szombaton érkezik Esztergomba.

* **Uj kath. kör. Biharvármegyében.** Tegnap terjesztették be az alispáni hivatalhoz a tenkei kath. kör alapszabályait, hogy azokat felterjesszék a belügyminiszterhez megerősítés végett. Az alakulandó kör elnöke Gáspár Pál, jegyzője Sima Mihály. A kör ezéja a helybeli és vidéki katolikusok szellemi és társadalmi érdekeinek előmozdítása, vallás-erkölcsi szellem, a közművelődés és az összetartás öregbítése által a politika teljes kizárásával. Örvendünk a tenkei katolikusok nemes buzgalmának, őszintén kívánjuk, hogy törekvésüket siker koronázza.

* **Feltámadási ünnepély.** Dr. Schlauch Lőrincz bibornok megyés püspök tegnap átiratilag tudatta a nagyváradi polgári és katonai hatóságokkal a szombaton este tartandó feltámadási ünnepély idejét.

* **Kevés a honvédtiszt.** A közös hadügyminiszter, mint értesülünk, rendeletet intézett valamennyi hadkiegészítő parancsnoksághoz, hogy a közös hadseregbeli tartalékos tiszteket a magyar honvédség tényleges állományába való belépésre felszólítsák. A budapesti 32-es

számu hadkiegészítő parancsnokság már szétküldte kerületébe tartozó tartalékos tiszteknek a felszólításokat, amelyek szerint a honvédség szolgálatába való jelentkezésre az aspiráns csapattest-parancsnoksághoz intézendő, 50 krajczáros bélyeggel ellátott folyamodvány elégséges. A jelentkező tisztek a rendes előléptetési módokat szerint fognak avanzsálni.

* **Vallásháboru egy kórházban.** Cserenkáról írják: A cserenkai közkórházban az ápolónők úgy látszik, határozottan evangélikus hajlandóságúak, mert az evangélikus betegeknek sokkal több kosztot adnak, mint a katolikusoknak. Az utóbbiak ebben vallási üldözést láttak és följelentették az ápolónőket. Erre a kulai járás szolgabírája a következő átiratot intézte Cserenka község előljárárságához: »Értésemre esett, hogy Cserenka kórházában különösen a katolikus betegek rossz ellátásban részesülnek. Utasítom az előljárárságot, hogy az ápolónőkkel a kosztot a katolikus betegeknek az evangélikus betegekkel egyenlő mértékben szolgáltatassa ki.« Az előljárárság erre visszairt, hogy az evangélikus betegek tanak arra, hogy épp oly kevés ennielót kapnak, mint a katolikusok. Ebben aztán a szolgabírárság is megnyugodott.

* **A Sport-pavillon épül.** A nagyváradi »Sport-pavillon« terveit tegnap nyújtotta be a lövész-egylet a városi tanácshoz az építkezési engedély kiadása végett. A tervezetből kitűnőleg a »Sport-pavillon« igen díszes kiállítású lesz, két végén toronnyal, a közepén pedig kupolával. A város közönsége bizony rég érzi már a szükségét egy ily közérdekű épület létesítésének!

* **Leányrablás.** A délvidéki szerbek között még most is szokásban van a leányrablás. Mint Titelről írják Klaity Gyóka egy Nebrigies Zadia nevű gazdag leányt szülői házából elrabolt s másnap a szülők megtudták, hogy a leány hol van, érte mentek, de a leány már nem akart visszamenni a szülőkhöz s erőszakkal kellett hazavinni. A leányrabló legényt följelentették.

* **Magyar képviselő a pápánál.** A »Peti Napló« római levelezőjének tudósítása szerint Asbóth János országos képviselőt a pápa a napokban magánkihallgatáson fogadta. Épp Schönborn kardinális audiencián volt a pápánál, ő vezette be a pápához és ő mutatta be neki a magyar képviselőt. — A tudósítás e része téves. Schönborn kardinális múlt hó 30-án volt kihallgatáson és másnap haza utazott.

Elszédedett mindenki. Jóformán magamra maradtam a cigányokkal.

Elérkezett az ideje, hogy beváltsam Danónak adott szavamat. Megmondtam, öreg boszuságot szerzek neki.

Tervem igen egyszerű volt.

Említettem, a mérnök igen ekszcenrikus ember volt. Ha a táncsteremben rajongott a cigányokért; künn ki nem állhatta őket. Legkevésbé akkor, mikor zavarták éjjeli nyugodalmát.

No és én épen azt akartam megzavarni. Intettem az egész bandának, kövessenek. Nem mondták kétszer. Két perc múlva már ott ballagtunk az utca közepén.

Egyenesen a mérnök lakására vezettem őket. — Ott lakott az »uri« utca sarkán a második emeleten. És hogy odaértünk, ráhuzattam velük a legandalítóbb nótát.

Andalítóan kezdtem, toborzón folytattam. Nemsokára úgy rengett az utca, mintha evvel a zenével pár ezred katonába kellett volna lelkesedést öntenem.

Kezdett pitymallani. A szomszédban itt-ott borzas fejek jelentek meg az ablaknál. A kapuk alatt néhány eleven szobaciczus rakta a gyors csárdást.

Mosolyogtam.

Arra gondoltam, hogyan eheti a méreg ebben a pillanatban az én Danó barátomat. Szentül meg voltam győződve róla, hogy tiz vánkös közé temeti mind a két fülét s hozzá morog olyanokat, mint az istennyila, mikor hasztalan keres kijárást a felhőkől, hogy valami tisztességes ugás fába üssön.

S ez a gondolat öreg lelki gyönyörűség volt énnekem.

Hadd kínlódjék. Megmondtam, ma még boszuságot teszek rajta. Én pedig, ha valamit kimondok akkor állok is szavamnak.

Ezt az éjjelét hiszen megemlegeti.

Ilyen éjjeli zenét sem ért még a vármegye. Sirt a hegedű, vagy teljes két óráig. A nap már kapaszkodni kezdett az égen, az utca megélnékült s a cigányok még mindig várták, mikor lesz már elég.

De szó, a mi szó, magam is restelleni kezdem már a dolgot. Minden ember, ki elment mellettem, csak engem nézett. Nyilván azt hiték, fölöntöttem a garadra.

Elég, talán sok is volt már nekem a jóból. Czelomat elértem. A cigányokat kifizettem s azután nagy meglepődéssel haza származtam.

Nyugodt lelkiismerettel dőltem az álom karjaiba.

Hogy fölbredtem, első dolgom volt, kihuzni s jövendőbelimmél tisztelegni.

Nem fogadott.

Hm — gondoltam magamban — hát bizony haragszik még a kicsike. No de ha úgy tetszik, majd kibőjtölöm a haragját. Megmutatom, csak azért is ő enged az egyszer.

Hanem hát . . . ha . . . fádom ha rá gondolok . . .

Pauza állott be. Vártam, vártam, mikor veszi föl már egyszer a beszéd fonálát; de hiába vártam. Magam voltam kénytelen föltenni a kérdést:

— Na aztán nem engedett?

— Elmondom a száraz tény s ítéljen,

barátom, maga. Egy lap akadt két hétre a történetk után a kezembe s abból megtudtam, hogy Margit jegyet váltott.

— Kivel? a mérnökkel?

— Eltalálta.

— Nem értem.

— Én sem értettem. Fölugrottam, mintha kigyó csipett volna meg. Rohantam egyenesen hozzá.

— És megint nem fogadta?

— Fogadott, de hideg volt, mint a grönlandi jéghegyek. A szív jogára apelláltam, s ő csak azt felelte, hogy az az ember, ki három óráig huzatja egy nő ablaka alatt, mikor másnal már-már jegyben jár, az ne merjen a szív jogára hivatkozni.

Páff voltam. Egy szó az kevés, annyit sem érttem az egészből. Kértem, engeszteltem, rimámkodtam s mind nem használt semmit. Mikor meg esküdözni kezdtem arra fölkel s hidegen ajánlotta magát.

Rohantam hazafelé, mintha csak a furiák kergették volna. Kerestem a talán nyitját. De mindhiába.

Azaz, hogy még sem.

Megkérdeztem otthon, ki lakik még a mérnökön kívül abban a házban, mely előtt nemrég a cigányokkal életre-halálra huzattam? Elsoroltak. S az elsoroltak között ott volt az én szökém is. Azt a szökét értem, kinek anynyira csaptam a szelert a mulatságon, csak azért, hogy Margitot ingereljem.

Én tehát a világ szemében ennek adtam éjjeli zenét.

Gyehenna világosság kezdett derengeni a

Asbóth képviselőt — mint azt a tudósító a Vatikán hivatalos lapjából is láthatta volna — a pápa másnap fogadta ugynevezett magán- és küiön kihallgatáson, előbb egyedül és aztán a képviselő nejével együtt, Asbóth tehát Schönborn kardinálissal nem is találkozhatott és a kardinális a magyar képviselőt be sem mutathatta; de ilyen bemutatásra szükség sem volt.

*** A nagyváradai ev. ref. egyházközség gyűlése.** A nagyváradai ev. ref. egyházközségi képviselők ma délelőtt gyűlést tartanak a Körözsparton levő olasz ev. ref. templomban. A gyűlésen az újvárosi nagyteleki-utcai ref. templom tetőzetének építése ügyében fognak határozni.

*** Kérjeteik és nem adatik.** Így szokott gondolkodni a miniszter. De azért községi iskoláink fejlesztése érdekében a tanács tegnap tartott üléséből előterjesztést tett a törvényhatósági bizottsághoz, miszerint az e czélból eddig adott 7000 frt állami segélynek az 1895—96. tanévtől 30,000 forintba leendő fel-emelékét kérelmezze a vallás és közoktatási minisztertől, mivel a város közönsége csak ily magas segélyösszeg engedélyezése esetén fog tudni megfelelni azon nehéz és nemes feladatának mely tulajdonképen az államnak kötelessége s halaszthatlan érdeke. Az előterjesztés részletesen kiemeli a város közönségére nehezedő terhet s kimutatja, hogy e czímen az évi szükséglet 74658 frt 41 krt a fedezet 25336 frt s így a hiány 49322 frt 41 kr.

*** Hogyan támadt a Tisza?** Egy bécsi német lapban magyar népmesét olvasunk, amely elmondja, hogy a kanyargó Tisza hogyan támadt az ősidőkben. A csinos kis mese, amelyet magyarul még nem olvastunk és amely valószínűleg csak a nép ajkán élő hagyomány, így hangzik: «Az Uristen, mikor a világot megteremtette, a földnek ezt a szép kis darabját kedvence népének, a magyarnak szánta. — Minthogy azonban az ősidőkben a föld egész felülete be volt növe óriás vad bozóttal, bokrokkal és erdőkkel, az Uristen, hogy a magyar nép tejjel-mézzel folyó hazát kapjon, a csillagok sátorából a jászol elöl eke elé fogott egy nagy ökröt és elkezdte föl-szántani az országot. — A fáradtságos munka alatt egyszer csak megoldódott a Mindenható sarujának a szíja. Egy pillanatra eleresztette az ekeszarvát, hogy ismét megkösse a szíjat. A mennyei ökör azonban,

fejében. Már most mit csináljak? Kapacitáljam Margitot? De mikor asszonyt nem lehet kapacitálni! Előre tudom, hiába hozakodom elő a mérnökkel való fogadkozásra. Legföllebb teszem magamat. Mert, hogy fiatalember a tulajdon vetélytársának adjon éjjeli zenét, azt mondja valaki vagy bolondnak, vagy ha mégis komolyan veszi, akkor hát bajosan lehet rendben a fölső padlásán a szénája.

Ahhoz pedig csepp kedvem se volt, hogy kilátás híján bolondot csináljak magamból. Hagytam a dolgot a maga folyására.

Margitot az oltár tölem örökre elszakította. Én meg öreg sebbel szívembe nyakamba akasztottam a világot.

Itt rekedtem meg.

Folytassam még? Vagy már tudja, barátom, miért nem állhatom ki a cigányokat?

Némán szorítottam meg kezét, s azután hallgattunk mindketten.

Vétek volna megtörni azt az ünnepi csendet. Az őszinte fájdalom s az igaz részvét szereti a némaságot.

Apróság.

Idény szerint. — Ki az az ur?

— Egy alkalmi poeta.

— Honnan tudod?

— A nyáron szövirágokat irt, most meg jégvirágokat költ.

*

Házasulandók. Plébános: No more hát házasodol?

Czigány: Nem biz a csokolom kezsit fé főtistelendő uram, csak gunyhósodunk!

mikor érezte, hogy az Ur önmagával van elfoglalva, hirtelen nekiiramodott és maga után vonszolva az ekét, elszaladt. A Mindenható utána. A megvadult ökör keresztül-kasul, össze-vissza gázolta a földeket és folyton kanyarogva egész a Dunáig szaladt, ahol aztán kénytelen volt megállni, mert tovább nem szaladhatott. Az a barázda tehát, amelyet a mennyei ökör nyomában az eke csinált, a Tiszának medre lett. — Szegény boldogult Hunfalvy Pálnak, a nagy földrajzi tudósnak ugyan volt-e tudomása arról, hogy a Tisza így jött létre?

*** Két pénztárnok lemondása.** Varga Ákos a biharmegyei takarékpénztárnak 22 éven át volt derék pénztárnoka beadta az igazgatósághoz lemondását és nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Ennek következtében a Biharmegyei takarékpénztár igazgatósága ma délelőtt ülést tart, melyen megválasztják, illetve kinevezik az új pénztárnokot is, ki a »Nagyvárad« értesítése szerint az intézetnek főkönyvelője: Fényes Manó lesz. — A másik állásáról lemondó pénztárnok Hoványi Géza, ki a Biharmegyei Nemzeti Kaszinónak volt számos éven át érdemes pénztárosa. Hoványi rendkívüli elfoglaltsága miatt válik meg ezen hivatalától; állását a folyó hó 21-én tartandó közgyűlésen fogják betölteni. Utóda — mint értesülünk — Dr. Hoványi Gyula jogtanár lesz.

*** Honvédtisztek balesete.** Aradról írják hogy ott kocsiszás közben három honvédszázadosnak balesete történt. A kocsit felborult, s a benne ülő tisztek közül Görbe Samu honvédszázados és lovásza nehezen megsérült. A másik két honvédtiszt könnyebb fájt sérüléssel menekült a bajból.

*** Agyagbányáink a milleniumi kiállítás.** A m. kir. földtani intézet igazgatósága értesítette tegnap a polgármesteri hivatalt, hogy az ezredéves orsz. kiállítás alkalmával szándékozik a többi között az ország mindazon agyag mintáit ezuttal díjmentesen megvizsgálni s együttesen kiállítani, a melyek ez idő szerint iparilag felhasználhatók. Hogy e gyűjtemény teljes legyen az itteni agyagbányákból — melyeket a fazekasok és téglagyárak használnak — egyenkint mintegy 5 kg. nyers anyagot, esetleg a belőle készített kisebb méretű kész árut is kér megküldeni.

*** A biboros püspök huszárja.** Hiros Ernő pár évvel ezelőtt Schlauch Lőrincz nagyváradai püspöknek volt huszárja, míg végre enyves keze miatt elbocsájtották szolgálatából s a püspöki rezidenciát a börtönnel cserélte fel. Másfél esztendő telt utóbbi helyen esendes elmélkedéssel, a mikor is mint jó magaviseletű rabot feltételes szabadságra bocsájtották. Mint inas a budapesti cisztercita atyákhoz szegődött be, a hol meglopta a növendék-papokat, azután pedig kereket oldott. Ma ültek törvényt az elzülött ember fölött, mivel azonban a legterhelőbb tanu hiányzott, a tárgyalást a panaszosok kihallgatása után Baráth Zoltán dr. kir. ügyész indítványára értelmében elnapolták.

*** Szabó és kundsajt.** R. Lajost vérig felboszantotta a F. Sámuel n.-váradai szabó eljárása. Egy felső kabátot rendelt nála és nem készítette el az ünnepre. Van-e ennél nagyobb bosszúság? Csuda-e hát, ha R. Lajos olyanokat mondott a szabójának, hogy az önértetesen kiutasította a szobájából. A kundsajt azonban nem akart menni. A szabó sem volt rest és rázárta az ajtót, míg egy rendőrt hívott elő, hogy vigye fel azt az urat a rendőrséghez. A rendőr természetesen nem akart szót fogadni és elment. F. Sámuel újra ráakarta zárni az ajtót ellenfelére, mint mondá, hogy egy okosabb rendőrt hozzon a helyszínre. A kundsajt belátta, hogy itt jobb lesz menekülni és felment a kapitányi hivatalhoz, ahol a szabó ellen személyes szabadság megsértése miatt bűnvádi panaszt adott be, Most majd a bíróság abban

a kérdésen is fog dönteni, hogy joga van-e a szabónak a megrendelöt szobájából kiutasítani és ha nem megy, elkövette-e a magánlak megsértését, vagy nem mert a szabó meg ilyesmiről panaszkodott.

*** Ausztria-Magyarország a német csatorna megnyitására.** Az északkeleti csatorna megnyitási ünnepségén tudvalevőleg Ausztria-Magyarország is résztvesz. Mint egy pólai távirat jelenti, Károly István főherceg május hó 13-ikán átveszi a Mária Terézia, az Erzsébet és Ferenc József hajókból álló ezirkáló hadosztály parancsnokságát, s a főherceg parancsnoksága alatt ezek a hajók fogják Ausztria-Magyarországot a német csatorna megnyitási ünnepségén képviselni.

*** A nyugdíjbizottság ülése.** A városi nyugdíjbizottság tegnap délután ülést tartott Missuray Ágoston volt vámfelügyelő nyugdíját 720 frtban. Dobozy János I. oszt. vámmellenőr végkielégítési összegét 100 frt 01 krtban állapították meg s folyóvá tétele iránt a közgyűléshez elterjesztést tesz a bizottság.

*** Halálozás.** Feszty István huszárkapitány, Feszty Árpád festőművész öcsese Lembergben meghalt. Az elhunyt egyidőben tanár is volt a bécs-újhelyi katonai akadémián. Ő volt az első, aki katonai ezredtörténetet magyarul irt s munkája annak idején feltűnést keltett katonai körökben is. Feszty Árpád és Gyula a temetésre Lembergbe utaztak.

A katonai lóvásár eredménye. Wertheimstein Alfréd Biharvármegye lótenyésztő bizottságának elnöke tegnap értesítette az alispáni hivatalt, a Biharvármegyében 1895. év tavaszán megtartott katonai lóvásárok eredményéről, Lóvásár tartatott három helyen; ugymint Sarkadon, Szalontán és Nagyváradon. Vettek összesen 16 darab lovat.

*** Kétezer koronás pályadíj.** A népszínház igazgatója tudatja, hogy ruszti Ruszt József kétezer koronás pályadíjat bocsátott az ő rendelkezésére. Pályázhat a díjra minden magyar nyelven írott, még sehol elő nem adott egész estét betöltő darab bármely zsánerből, a mely a népszínház műsorába föl van véve. — Mindazonáltal a népszínmű előnyban részesül. A pályaműveket idegen kézzel írva és jelíges levélkével ellátva, ez év október 15-én déli 12 óráig kell beküldeni a népszínház titkári hivatalához czimezve a népszínház épületébe. A beérkezett kéziratokat a bíráló bizottságnem adja vissza.

*** Jóváhagyott közgyűlési határozat.** A belügyminiszter jóváhagyta Nagyvárad-város közönségének a Safrád-ház megvételére, továbbá a polgári leányiskolai munkatartónő fizetése végzett szükséges 920 korona pthitelre vonatkozó határozatait.

*** Hogyan lehessen az?**

Fiatal gavallér, akit párbajra hívtak ki:

— Jól van, elfogadom a kihívást, de mint-hogy én rövidlátó vagyok, hát kikötöm, hogy engem tíz lépéssel közelebb állítsanak fel ellenfelemhez, mint őt énhozzám.

*** Új anyakönyvezető.** Székelyhídon az izr. anyakönyvezetői állás elhalálózás folytán megürült. A napokban volt a választás — melyen anyakönyvezetőnek egyhangulag Várnai székelyhídi segédjegyzőt választották meg.

*** Kars-jeruzsálemi vasut.** Konstantinápolyban — mint onnan írják — egy francia társaság Karsból Jeruzsálemba vezető vasutat akar építeni. Ha e terv végre lesz hajtva, akkor Pétervárról tíz nap alatt Jeruzsálemba lehet jutni. Csak az a kérdés, hogy ki megy Pétervárról Jeruzsálemba.

*** Jutalom-díjak.** A földmívelésügyi miniszter a Biharvármegye területén rendezendő szőlőoltási tanfolyamra a szokásos jutalomdíjakat az idén is engedélyezte. A zöld és fás olásra ki lesz tűzve 1—1 drb 10 frankos arany

és 6—6 drb ezüst forint. — A pályázati hirdetményt, mint rendesen, az idén is közzé fogják tenni.

* **Kohn báró kellemetlenségei.** A berlini társaság körében nagy feltűnést kelt a Kleines Journal híre, a mely azt újságolja, hogy egy volt udvari bankár, negyvenszeres milliomos ellen vádat emeltek titkos uzsora miatt. Berlinben azt mondják, hogy az illető Kohn báró, I. Vilmos császár egykori udvari bankárja.

* **Alaptalan volt a feljelentés.** »Nagy lopás« cím alatt megirtuk tegnap, hogy egy előkelő család sarja mintegy 300 forintot és több értékes briliánt ékszert lopott el Erdei Anna szobalasszonytól. Mint értesülünk, a nevezett nő feljelentése alaptalan volt, mert ugy ékszereit, mint a pénzt megtalálta a fehérneműi között és ezt tegnap sajnálatlaltal be is jelentette a rendőrségnek.

* **Kirabolt államkincstár.** Ritka vakmerőséggel rabolták ki a napokban a manilai államkincstárt. A feltört szekrényekből egy millió peseta (több mint 800.000 korona hiányzott). A vizsgálat megállapította, hogy a nagy feltűnést keltő betöréses lopást maga a pénztáros követte el. A hűtlen hivatalnok bevallotta, hogy egyedül ő a vétkes és a bűnrészesség gyanuja alatt elfogott többi hivatalnokok ártatlanok.

* **Uj egyletek.** Biharvármegye Komádi nagyközségében »Egyetértés-társaság-kör« címmel egyesület alakult. Elnöke lett Papp József, jegyzője pedig Kiss Sándor. Tenkén pedig temetkezési egyesület alakult. Elnöke Somogyi József, jegyzője Sági Péter.

* **Magyar diákok Zágrábban.** A kassai főreáliskola kirándulóit Zágrábban igen szívesen fogadták úgy a tanárok, mint a hivatalos körök. Este a horvát diákok és tanárok együtt vacsoráztak a kirándulókkal, mely a vacsorán a kormány közoktatásügyi osztályának főnöke is jelen volt.

* **Adós, aki nem akar fizetni.** Laptársunk a »Szabadság«, hogy Osztváth József eddigi kis-marjai ev. ref. vallású tanító áttér a róm. kath. hitre s e szándékát már be is jelentette, állásáról pedig leköszönt. E hírrel kapcsolatban jelezzük azt is, hogy t. laptársunk multkori kérdésünkre a válaszal adós maradt.

* **Az elhunyt czár alapítványa.** Pétervári táviratok szerint megnyitotta a czár, a czárné, a nagyhercegnők jelenlétében a leánynevelő-intézetet, a melynek III. Sándor czár a pompás Nikolajevszky-palotát adományozta, és azonkívül jelentékeny alapítványt tett le az intézet részére.

* **APRÓ HIREK. Halálozás.** Kiszalák Sándor a püspökladányi esperesi kerület alperese, püspökladányi plébános hosszas betegség és a haldokló szentségeinek ájtatos felvétele után 53 éves korában elhunyt. A püspökladányi esp. kerület papjai s a boldogultnak rokonsága a halálesetről gyászjelentést adott ki. — **Május elseje.** Bécsi tudósítás szerint a szociálisták rendes májusi kiáltványát a hatóság lefoglalta. A szociáldemokrata pártvezetőség tehát új kiáltványt állít össze. — **Bankóhamisítók letartóztatása.** Szent-Tamásán két bankóhamisító bandát fogtak el. Az egyik hamis ezüstforintost, a másik papírpénzt gyártott. A bandák élén Zékics és Alexevics nevű gazdag emberek állottak. — **A főrendiház halottja.** Báró Balassa István, a főrendiház ezenuszerinti tagja alsó-hrabócezi birtokán rövid szenvedés után 50 éves korában elhunyt. A boldogult tanulmányainak befejezése után zemplénmegyei birtokára vonult vissza, a megye kulturális fejlődés mindenkor buzgón munkálkodva. — **Gyilkos villám.** Somogy-Nagy-Bajomban, mint levelezőnk írja, megható szerencsétlenség történt a minap. Tóth Józsefné szőlőjében dolgozgatott, amikor hirtelen eszébe jutott, hogy csecsemőjét reggel óta nem szoptatta meg. Haza indult tehát, de utközben zivatar érte és a villám le-sujtotta. Három kis árvát hagyott hátra. — **Erdős-fán** Gombocz Anna nevű kislány ruhája — mint

nekünk írják — meggyuladt és a szerencsétlen gyermek oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy rövid kínlás után meghalt. — **Ujvidéken** Bozák Péter napszámos elmezavarában a lakásán felakasztotta magát. — **Kordován** Izsai István jómódu parasztagazda ismeretlen okból felakasztotta magát. — **Ó-Kanizsánál** tizenegy munkás egy ladikból a megáradt Tiszába bukott. Tizenegyet kimentettek, három azonban a vízbe fullt.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskóh-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kótról 10-10, 8-02.	Gyoma-Kót felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

IRODALOM.

A mi urunk Jézus Krisztus élete.

Irta Dupanloup Bódog orleansi püspök, magyar nyelvre átírta Buschek Antal győrszigeti esperes-plébános. A Szent-István-Társulat ezen könyv kiadásával irodalmunkat egy oly könyvvel gazdagította meg, melynek már régen éreztük hiányát. — A könyv tartalma Krisztus urunk élete, melyet a nagyevü szerző a négy evangélium egyszerű szavaiból állított össze. — Nem fojtotta el a szerző saját gondolatit sem, melyeket lelke az evangéliumok termékenyítő ereje által fogott, s a melyek az Üdvözítő isteni szeretetének esodálatától növekedtek nagygyá. E könyvvel gazdagította irodalmunkat Ruscsek Antal, a ragyogó tollú író, a ki némi forma s csekély szövegváltoztatáson kívül hűen követte a szerzőt. — A díszesen kiállított, 600 oldalra terjedő művet, melynek ára 2 frt, a Szent-István társulat tagjai néhány nap mulva tagilletménykép fogják megkapni, mi pedig mindenkinek ajánljuk, e különösen husvétii ajándéknak alkalmas könyvet, a ki az evangélium keresetlen, de annál meghatóbb nyelvén óhajta olvasni Krisztus Urunk életét.

Visszaemlékezés Törökországra.

Irta: Lakos Lajos. Ara 2 frt]

Ezzel a címmel jelent meg egy vaskos kötet. Szerényen, minden feltűnést kerülve, láttott napvilágot ez a kötet.

Születésénél sem megjelenésénél nem szólt róla a reklám nagy dobja. Csak ismerősei s azok is csak elvétve tudtak valamit a munka megjelenéséről.

Igaz, hogy nem aktuális a mivel e könyvében Lakos foglalkozik, de annál fontosabb.

Széles mederben öleli föl szerző az orosz-török háboru előzményeit. Igazi magyar érzelmei el, melyben még az egykori török tiszt remínirzenezenciái is belejátszanak, tárgyalja e kérdést. Leplezetlenül mer kifejezést adni annak a gyűlöletbe ájtátszó ellenszenvnek, melylyel az oroszok kapzsizságát, erőszakos terjeszkedéseit, zsarnok politikáját tárgyalja.

A mű két részre oszlik.

Az elsőben az orosz-török háboru előzményeivel s röviden magával a háboruval foglalkozik. A másodikban pedig komoly és kedélyes apróságokat, remínirzenezenciákat tárczaszerűen földolgozva tartalmaz.

Gondolatmenete világos, nyelvezete egyszerű, de magyaros. Szereti a hosszú, bő mondatokat, de ez épen nincs a munka hátrányára. Egész stílusa egy öblös hangú vezércikkiről jelentet meg előttünk.

A nagy tárgyismeret és szeretettel, saját tapasztalatok alapján megirt munkát igen melegen ajánljuk a komolyabb olvasmányt kedvelő közönség figyelmébe.

Végül még fölemlítjük, hogy a szerző művéből, mely dr. Beóthy László főispánnak van ajánlva, egy példányt a török szultánnak is küldött.

REGÉNY-CSARNOK.

Az apai vér.

Regény.

Irta: Edhor J.

(8)

Fordította: Veress Zsigmond.

(Folytatás.)

— Az ifjuság ruganyos és gyorsan emelkedik föl a csapás alól. Nem halna bele, hanem mint a társadalom hasznos tagja, a papi állást elfogadná és jól betöltené. A titok leplezése az önhitségtől visszatartaná és te, szegény testvérem, miért nem akarsz a nehéz terhet vállaidról letenni?

— Mert kegyetlenség lenne Felixet a minden eszményiért lelkesülő és magasra törekvő ifjut a szomorú valóval földretiporni és megtörni; s mivel e tekintetben sajátos szellemének szabad fejlődését nem akarom gátolni.

Dora némi intőleg emelé fel ujját:

— Te magad folyton beszélsz a Félixben uralgó »más szellemről.« s hátha a szabad, korlátlan fejlődés szerencsétlenségére válik? Ez a gondolat nagyon is alapos lehet.

A pap tagadólag rázta ősz fejét.

— Isten irgalmas leend! Felix atyától örökölt hajlama daczára neveltetési modorunk folytán bizonyos keresztényi lényegét is nyert. Az apja vére pezsg ereiben, de hogy fog-e győzedelmeskedni azt csak a jövő fogja megmutatni.

Es így mégis igaza lett a fiatal molnárné öreg anyjának: a pap Felix nem lett pap, hanem orvos, mint az öreg »doktor«, ki minden héten kétszer jött a faluba és aranyszelű szemüvegett hordott. Ez már öreg volt és bizonyára nem fogja sokáig folytatni a doktorságot, s akkor valószínűleg Félix fogja átvenni hivatalát. De vajon ki gondolta volna ezt? Felix, kiről az öreg plébános annyit beszélt és többször mint utódját említé hivatalában, most mégsem teljesíté nagybátyja kívánatát, s saját útján haladt, hisz világius volt és előkelő ur akart lenni; oly idegen szemei voltak, melyek semmikép sem férték össze a papi állással, melyek oly büszkén villogtak, hogy az ember nem mert beléjük nézni. Az imánál is egészen másképpen viselte magát mint a többiek. Ha a templomban körüle midnyájan térdepeltek: ő állott. Csak kezeit tudta végtelenül ájtatosan egymásba tenni. De nehezére eshetett ám a papnak, hogy unokaöcse nem lett az, amit ő akart; mert oly halványan és szomorúan járt-kelt, hogy ezt még a falusi emberek is észrevehették. A bucsunál számtalanszor jelölte meg a kereszt jelével homlokán, kit ismét Márton vitt a városban lévő vasúthoz, és ajkai hangtalan imákat mormogtak. És midőn Félix a kocsiba ugrott, hamar átkarolá nagybátyja sovány karját és forró esőket nyomott rá. Midőn felemelkedett nagy volt már a felindulása, de oly szeliden nézett ki mint épen nagybátyja.

Mindezeket észrevették a lakosok és sokáig igen sokáig beszéltek róla. De lassankint elhallgattak ezek is, azok is újabb események folytán, melyek vagy az egyik, vagy a másik családban előadták magukat. Végre hosszú idő telt belé mig a falu lakossai újból kérdezősködtek, hogy mi lett a pap Felixből, ki már 6 éve, hogy elutazott. Mert az évek gyorsan multak és a munka örökös időrendjében nem is igen ügyeltek a falu lakói egyébre.

— Felix derék orvos lett és bátyjának sok örömet szerez, — felelé, mindannyiszor Dóra néni ha tőle kérdezték és ezen mondás a faluban szájról-szájra járt mig végre minden gyermek tudta. Ismét egy ideig beszéltek róla s aztán megint eltelt 4 év, mely alatt a kis falu lakói egészen elfeledték a »pap Felixet«, mert messze, messze utazott, idegen országokat látogatott meg.

Ekkor egyszer hirtelen csak elterjedt a hír, hogy az ifju híres orvos lett, kihez ezrenként zarándokolnak a betegek, hogy nála segítyt keressenek. A postamester és az urasági kastély gazdatisztje az újságokban olvasták és terjesztették a nép között a miket tett; és több esodálatos gyógyítás, melyet végebevitt az egész falut mozgásba hozta.

Dóra néni örömtől csillogó szemekkel erősíté meg e híreket s az öreg plebánost is sokkal többször lehetett látnia a kertben a virágzó és illatozó jázminbokrak alatt ülni. Haja időközben ezüstfehérré vált arca kiesény és beesett lón, de kegyes vonásait rózsás pír borította és jóságos szemei mély, benső örömtől ragyogtak.

S tényleg igaz volt, hogy Felix tudós orvos és híres tanár lón, ki rövid idő előtt az ország fővárosában nagy gyógyintézetet állított föl, melyben a betegeket, kik hozzá folyamodtak gyógyította. S különösen a szemorvoslásra adta magát s e nemben bámulatos sikert vívott ki.

De egyszerre egy hír érkezett a faluba, mely villámként terjedett el. A postás egy kék papírt hozott a plebános ur számára, melyben világosan az állott, hogy Felix még az nap meg fog érkezni a faluba. Egy pillanat alatt talpon állott a falu örege s apraja, a papilak felé sietett. Itt hosszú sorban mintegy falat képezvén a tanár megérkezését várták, ki 10 évi távollét után haza jött, hogy nagybátyját üdvözölhesse. Lázás örömben vártak a jó emberek már órákig, nehogy valamit elszalasszanak. Felixnek nagybátyával való találkozására különösen örvendetes esemény volt s félig suttogó hangon beszélgettek a lakosok, hogy miképpen nézett ki, hogyan beszélt ezelőtt és vajon miképpen fog most kinézni és beszélni.

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Pestmegye új alispánja.

Budapest, április 9. (Saját tud. táv.) Ma délelőtt volt Pestmegyének tisztújító közgyűlése, melyen alispánnak közfelkiáltással Beniczky Lajos t főjegyzőt választották meg. (Elnökölt Beniczky Ferencz főispán.) Főjegyzőnek pedig Fazekas Gusztáv lett megválasztva 17 szótöbbséggel.

Tapolczai választás.

Budapest, április 9. (Saját tud. táv.) A holnapi választásra minden előkészület megtörtént, különösen a kormánypárt részéről. A miniszteriumból a titkárokat, phylloxera biztosokat, stb. stb. mozgósították, hogy a kerületben Vörös László mellett korteskedjenek. Valószínű, hogy Vörös megválasztatása a Tarnóczy receptjének igénybevétele mellett sikerülni fog. A katonaság már itt van. A különbség csak az, hogy míg Nyitrán szidták a reakzionárius, ultramontán, sötétencz, osztrák, fölforgató, szociálista papokat, addig Tapolczán akadtak néhány bárgyu papra, akik a csáktornyai, bonyhádi és nyitrai elemények után mégis vállalkoztak a tapolczai kormánypárt szekereinek a tolására. Vörös államtitkár ur egyébként itt prononszirozott katolikus, néppárti, antiszemita programmal lépett fel. Sőt a budapesti katolikus körtől nyilatkozatot vett, hogy ő e körnek buzgó tagja. Azt is kijelentette, hogy ő nem szavazta meg az egyházpolitikai javaslatokat. (Természetesen, mert nem volt képviselő. Szerk.)

A vesztegetés gyalázatosan folyik. Virius tisztartó, Szentmiklóssy szolgabíró és két-három birtokos vásárolják a szavazatokat 5—10 frtéért. A kormánypárti jelölt katolikus körök alapítására 3—500 frtos alapítványokat tesz.

A nyitrai renegát.

Budapest, április 9. (Saját tud. táv.) Nyitráról jön az a hihetetlennek látszó hír, hogy Vincze Károly hindi-i esperes — aki nemrég — egész faluját behozta Zichy mellett szavazni, most Janitsnak, a kormánypárti jelöltnek kortesévé lett.

Öngyilkos százados.

Budapest, április 9. (Saját tud. táv.) Ma reggel a budai Corsó-szállóban Schürer A. R. honvédszázados forgópisztolyal agyonlőtte magát.

A nyitrai választás utójátéka.

Budapest, április 9. (Saját tud. táv.) A nyitrai rendőrkapitány a választások alkalmával elfogott Deák Jánost 50 forint pénzbüntetésre, a lédeczi káplánt pedig 14 napi fogságra és 50 frt pénzbüntetésre ítélte. Mindketten fellebbeztek.

A kubai választás.

Budapest, április 9 (Saját tud. táv.) A sziget nyugati része teljesen csendes; a keletiben négy fölkelő bandát üznek a spanyol csapatok. A sziget belsejében is életjelt adott magáról a lázadás.

A szerb választások.

Budapest, márcz. 9. (Saj. tud. táv.) A kormány az új választások eredménye gyanánt 160 szótöbbségre számít. Kragujevac és több város küldöttséget fog meneszteni a királyhoz a választási visszaélések miatt.

Keletázsiai háború.

Budapest, április 9. (Saját tud. táv.) A békealkudozások Japán és Khina között valószínűleg a héten véget érnek. A Formosa szigetén lakó khinai csapatok nagyon el vannak keseredve, mivel kizártattak a fegyverszünetből. Valószínű, hogy rövid ellenállás után megadják magukat. A kolera nagyon terjed, már a Percadoren szigeteken lévő japáni katonaság között is ijjesztő gyorsasággal szedi áldozatait.

Különfélék.

☉ **Körülírás.** Nem mondom éppen, hogy nagybátyám fősvény; de lusta arra, hogy kinyissa a tárczáját.

☉ **A szellemes idegen.** Madame de Stael brillánsan tudott beszélgetni, de nagy élezelő tehetsége mellett, annyira áradozott a szóbőségű, hogy az őt hallgató ember a szónak legszorosabb értelmében egyetlen szóhoz sem tudott jutni.

Stael asszony eme sajátságát egy nagyobb szabású jour-fix alkalmával éles fegyver gyanánt ő ellene használta a társaságnak egyik, a Staelné rendkívüli szellemességére féltékeny és irigy asszonytagja.

A nélkül, hogy Staelné a turpisságot sejtette volna, a szép riválisnő, az egész társaság szemeláttára egy máskülönben igen szellemesnek látszó, elegáns külsejű és megjelenésű gallyért mutatott be Staelnének. A bemutatóról kijelentette a bemutató, hogy az egy tudós és rendkívül szellemesen társalgó külföldi.

Staelné boldog volt a keze ügyébe került idegen láttára és mindjárt hozzá is fogott a

beszédhez, de úgy, hogy Staelné beszélt, csak beszélt vagy egy fél óra hosszat; kérdéseket intézett a mosolygó idegenhez; megjegyzésekkel attakirozta, de feleletét soha még be sem várta, hanem régi szokása szerint önmagának adta meg a feleleteket.

A hosszú diskurzustól kissé fáradtan fölkelte a helyéről Staelné asszony s kezet szorítva az idegennel, úgy kipirulva, a hogy volt, a társaság közé ment ezekkel a szavakkal:

— Valóban fenomenalis módon szellemes, képzett és talentumos tudóst mutatott be nekem a mi kedves háziasszonyunk.

— Valóban? — felelte a sikerült tréfán örvendő furfangos háziasszony. — Hisz az ön szellemes, képzett idegene — tökéletesen süket és néma is!

Közgazdaság.

Gazdasági eselések lakása. Az angol parlament egy javaslatot tárgyalt a múlt héten, mely a skót gazdasági eselések lakás viszonyain igyekszik javítani. Kimondja, hogy a lakásnak egészségesnek kell lenni ellátva tüzhelyekkel és meghatározza kubik-méterekben azt a tért is, mely a bennlakókra kell, hogy essék. A törvénytelen születések apasztása végett gondoskodik a férfiak és nők külön választásáról is. Ezek a lakások aztán az egészségügyi hivatalok felügyelete alá helyeztetnek.

— **A fagyasztott hus behozatala Ausztráliából,** melylyel már Bécsben is tettek kísérletet, folyton emelkedőben van. Sőt ez az emelkedés nagyobb időközlet vége föl épen óriásinak nem mondható. Behoztak azonkívül juhot Európába:

Ausztráliából New-Seelandból

1885-ben	95.051	492.269 drbot
1894-ban	917.489	2.031.000 ..

Az importált marhahus sulya 1893-ban 11.284.000 kilo volt, s egy év alatt 15.950.000 kilogrammra emelkedett föl. Nem kell egyéb, minthogy ennek is megnyissuk vendégszerető kapuinkat s tönkre fog menni marhatenyésztésünk is épp oly alaposan, mint a hogy lement a gyapju ára és tönkre tette szőlőinket a filoxera.

Egyébként pedig a világ halad a szociálistizmus és anarekhizmus felé azon az ösvényen melyet a merkantil politika hivei vágtak neki.

Nagyváradai hetivásár.

— Április 9. —

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1895, április 2-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza 6.50—6.30. Kétszeres buza 5.50—5.40. Rozs 5.80—5.60. Arpa 6.40—6.30. Zab 6.30—6.—. Tengeri 6.60—6.40. Borsó 13.—. Lencse 14.—. Bab 10.50 Köleskása 12.50 Burgonya 3.50. Lángliszt 12.—. Zsemlyeliszt 11.—. Fehérkenyér liszt 10. Barnakenyér liszt 8.50 Széna fuvarral 5.35. Szalma fuvarral 2.20 Szalonna 48.—. 6 kiló zsúpp-szalma 08 kr, 150, kgrm. alom-szalma 04 kr. 1 köbméter tűzifabikk 3.10, tölgy 2.90, cser 3.30. 100 kiló marhahus 52.—. Öntött gyertya 54.—. Lámpaolaj 50.—. Egy liter bor ó 50, új 40. Pálinka 24, szilvapálinka 90, szesz 96. Egy métermázsza kócsó 10.80, nyers fagygyu 26.—, olvasztott fagygyu 36.—, szappan 24.—, birka gyapju —, magyar gyapju —. Egy hektoliter ó-bor 40.—. új-bor 30.—, mész —85, kemény faszén 2.10 puha faszén —, kendermag 10.—, köles 6.50 repeze —, dió 17.—, mogyoró —, aszu szilva 16.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 16, szalonna 58, sertéshus 52, juh-hus 36, veres hagyma 20, fog-hagyma 42, bors 1.60, perika 1.40 barna kenyér 9. Egy liter kóolaj 20, 1 mm. Bükköny 7.30. 1 mm. Luczernamag 48-tól 60 frtig, 1 mm. Lóhere 60—70 1 mm. Burgondi 40—44

Marha ártáblázat 1896. április 9-ről: Egy pár első rendű jármás ökör 330.—, egy pár másodrendű jármás ökör 260.—, egy pár harmadrendű jármás ökör 175.—, 1 pár fejős tehén 170.—, 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 90.—,

1 drb vágó tehén 150 kgr. 65—, 1 drb. veres borju 7.50, 1 drb. fél éves borju 28—, 1 drb. két éves borju 32—, 1 drb. hizott sertés 56—, 1 pár fél éves sertés 15.50, 1 pár egy éves sertés 26—, 1 pár két éves sertés 38—, egy drb. jó igásló 65—, 1 pár ökörbőr 18—, egy pár tehénbőr 12—, borjubőr 6—, 1 pár ló-bőr 10.—.

Forgalmi kimutatás 1895. évi április. hó 9-ről: Tiszta buza körülbelül 500 hltr, kétszeres buza 150 hltr, rozs 400 hltr, árpa 100 hltr, zab 250 hltr, tengeri 500 hltr, burgonya 1600 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 100 drb, félhizott 300, sovány 450, süldő 500, malacz 600, hizott marha 40, jármás ökör 450, fejős tehén 200, borju 160, bivaly 22, juh 1000, ló 370.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. április 9-én.

Magyar aranyjárdék 4%	123.50
Magyar koronajárdék	99.25
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	126.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	104.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	123.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.75
Italmérségi jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.75
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	162.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	152.—
Osztrák járadék papírban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.50
Osztrák járadék aranyban	123.25
Osztrák korona járadék	101.25
1860. osztr. államsorsjegyek	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1100.—
Magyar hitelbank részvény	461.75
Osztrák hitelintézet részvény	404.40
Osztrák-magyar államvasuti részvény	445.—
20 frankos arany (Napoleon'or)	967.—
Német birodalmi márka	59.70
London vista	122.25
Paris vista	48.40
20 márkás arany	11.94

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. április 8.

Készaru üzlet. A lanya irányzat ma nagyobb mérvet öltött és kapcsolatban a vételkedv folytonos csökkentésével az árak 5 krral olcsóbbodtak, anélkül, hogy élénkebb forgalom létesült volna. Eladatott 7000 q. hazai buza.

Idegen buzákból egy tétel 3000 q. 78.5 k. szerb buza kelt el 5.97 1/2 frton vámentesen, őrlési engedéllyel. Rost irányzata nyugodtabb, 5.70—5.80 frton jegyez Kőbányán.

Árpa irányzata tartott; takarmányáru jobb kelen-dőségnek örvend és minőség szerint 6.60—6.80 forinttal fizetik Kőbányán.

Tengeri irányzata csendesebb; az áruhiány ugyan még mindig tart, de a kereslet némileg megesapponván, az árak 5 krral engedtek és 6.71—6.75 frton jegyeznek. Zab irányzata változatlan.

Mal hivatalos jegyzések effektív árakban.

Faj	Minős. súly hektol.	100 kgr. ára		Minős. súly hektol.	100 kgr. ára	
		frttól	frtig		frttól	frtig
Bánsági	uj 74	—	—	75	—	—
„	uj 76	—	—	77	—	—
„	uj 78	6.90	6.95	79	6.95	7.—
„	uj 80	7.—	7.05	81	7.05	7.10
„	uj 82	7.10	7.15	—	—	—
Tiszavidéki	uj 74	—	—	75	—	—
„	uj 76	—	—	77	—	—
„	uj 78	6.95	7.—	79	7.—	7.05
„	uj 80	7.05	7.10	81	7.10	7.15
„	uj 82	7.15	7.20	—	—	—
Pestvidéki	uj 74	—	—	75	—	—
„	uj 76	—	—	77	—	—
„	uj 78	6.90	6.95	79	6.95	7.—
„	uj 80	7.05	7.10	81	7.05	7.10
„	uj 82	7.10	7.15	—	—	—
Fejérmegyei	uj 74	—	—	75	—	—
„	uj 76	—	—	77	—	—
„	uj 78	6.90	6.95	79	6.95	7.—
„	uj 80	7.—	7.05	81	7.05	7.10
„	uj 82	7.10	7.15	—	—	—
Bácskai	uj 76	—	—	77	—	—
„	uj 78	7.—	7.05	79	7.05	7.10
„	uj 80	7.10	7.15	81	7.15	7.20
„	uj 82	7.20	7.25	—	—	—
Román	uj 74	—	—	75	—	—
„	uj 76	—	—	77	—	—
„	uj 78	—	—	79	—	—
„	uj 80	—	—	81	—	—
Szerb	uj 74	—	—	75	—	—
„	uj 76	—	—	77	—	—
„	uj 78	—	—	79	—	—
„	uj 80	—	—	81	—	—
Bolgá	uj 74	—	—	75	—	—
„	uj 76	—	—	77	—	—
„	uj 78	—	—	79	—	—
„	uj 80	—	—	81	—	—

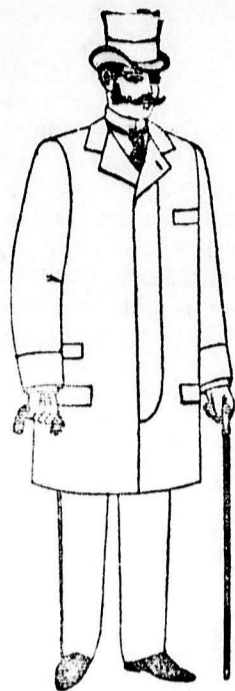
II. Határidő üzlet. Az összes határidők árai ma csökkenést tüntetnek föl. Részint a kedvetlen külföldi hírek, részint pedig a vidékről érkező kielégítő tudósítások terelik spekulánsainkat a kaisse-irányzatba és mindenki igyekszik a bevásárolt kötéseken tuladni.

Előfordult kötések: buza tavaszra 6.96—7.04 frt, bua május júniusra 6.82—6.87 frt, rozs tavaszra 5.90—5.98frt, tengeri máj.—jun. 630—6.65 frt, zab tavaszra 6.60—6.64 forint, szept. okt. 6.10—6.14 frt káposzta-rep-ce augusztus—szeptemberre 10.60—10.70 forint.

Sertés-üzlet.

Kőbánya, április 8. Készlet: 139.907 drb. Urasági öreg kővér l. rendű: 45—46 kr.; közép: 45 1/2—46 1/2 kr.; süldő kővér: 48—49 kr.; sovány: 46—47 kr.; román: —.—; Szerb kővér 45—46 kr.; könnyű 44, 45 kr. A hizott sertés üzlet irányzata: kissé kellemesebb.

NYILTÉR.

Tavaszi felöltők (Über-zicher) tiszta gyapju Milton II frt. Fekete Camzarn vagy Cheviot szövettel 13 frt. Vizmentes Havelok köpeny nagy peletterin gallérral 10 frtért kaphatók

NEUMANN M.

férfi-ruha-üzletében Nagyváradon és kis Béme-tér, Kishid-fő. (Czégemet hason nevű czéggel kérem össze nem téveszteni) Vidéki megrendelések utánvet mellettesz özöl-retnek Meg nem felelő árak szivesen kicserél-tetnek.

371

Egy egész öltözet gyapju-szövetből 20 forint.

Előnyös bevásárlás folytán üzletemet a közelgő tavaszi és nyári idényre a legszebb és legújabb divatu gyapju-szövetekkel gazdagon felszerelvén, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy egy divatos tavaszi vagy nyári gyapju-szövet öltözetet

20 forintért

vagyok képes előállítani.

A nálam megrendelt ruhák izléses és legújabb szabás szerinti kiállítását azon körülmény is biztosítja, hogy **fiam a bécsi internatuális szabászati akadémián nyert ismereteit és Münchenben a magasabb divatú szabászatban szerzett tapasztalatait** üzletemben értékesíti, minélfogva a legmagasabb igényeknek is meg tudok felelni.

Midőn ezt a n. é. közönség becses tudomására juttatni bátor vagyok és eddigi szives pártfogását megköszönve, kérem, hogy b. megrendeléseivel ezentul is mennél gyakrabban sziveskedjék szerencsételni.

Mély tisztelettel

FEHÉR ISRAÉL, férfi szabó

Nagyvárad, Fő-utca, Bazár-épület kapuja mellett.

(66) 8—10

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Mintákat kívánatra bérmentve.

Hirdetéseket

elvállal jutányos áron

0—20 (20)

„Tiszántúl“

kiadóhivatala:

Nagyvárad, Apácza-utca 3.

Háziasszonyok figyelmébe!

Több oldalról tett felszólamlások a **padlózat-mázakra**, arra indítottak, hogy igyekezzem az eddigi gyártmányokat túlszárnyalni. Nagy fáradozásaim után sikerült feltalálnom egy oly

SZOBAPADLÓ-LACKOT,

amely az összes bel- és külföldi gyártmányokat felülmulja és melyet három legkedveltebb színben hoztam forgalomba. És miután azt tiszta anyagból készítem, úgy fényre, mint tartósságra a legjobbnak ajánlhatom.

BOROSTYÁN SZOBA-LACKOT . . . 90 kr., 1 frt 40 kr. | SCHWEICZI PARQUET-FÉNYMÁZ 1 kilo . . . 1 frt 80 kr.
SPIRITUSZ SZOBA-LACKOT . . . 1 frt 10 kr., 1 frt 50 kr. | (GLAZUR) ZOMÁNCZ 1 kilo 1 frt 10 kr.

Végül mindenféle **FESTÉK, KENCZÉK, BRONZ** és **ECSETEKET** legolcsóbb árban.

(73) 8—20

Kiváló tisztelettel

BERKES BERTALAN,

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Szent László-nyomda-részvénytársaság Nagyváradon.